

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Prooemivm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

IO. BAPTISTÆ
PORTÆ NEAPOLITA-
NI, MAGIÆ NATVRALIS
LIBER TERTIVS,

Agriculturę præcepta promit, de nouis produ-
cendis, commiscendisq; plantis.

PROOEMIUM.

NOVOS iam, & varios animalium
partus recēsuimus, nunc plan-
tarum suppetunt, qui peculiōsa
iucunditate, & portentosa elegan-
tia contemplantium mentes, & o-
culos in admirationem prouocent.

Hæc plus afferunt emolumentis, & ex his Magus mi-
rabilior videri poterit: nam scēneratio, qua cum ter-
ra fit, honestior, & luculentior est cæteris, & terra
nunquam vetus, vel effœta est, vbiq; sponte luxuri-
ans, nouis seminibus recipiendis, nouisq; producendis
inexplebilis fecunditatis, & perennis prouentus exi-
stet: & si Natura in cunctis admirabilis est, in plan-
tis admirabilior vult videri. Ib: vnum erat coitus
genus, hic penè infinita, nec solum omnis arbor omni
arbori inferi potest, sed vna poterit sola arbor omni-
um coitus, & adulteria sustinere. Diuersorum
genera animalium non facile admittebantur, nec
tam facile longinqua & peregrina poterant accer-

siri, hic omni difficultate sublata, admittuntur surculi, & transmittuntur, si opus fuerit, vsque ad extremos etiam orbis recessus. Et si aquarum affluentia in Africa diuersa genera animalium conueniebant, vt semper nouos afferret partus, hic in Italia, vbi aeris semper amœna temperies, & perennis cœli eblanditur indulgentia, & telluris mollities, aduentis, efferatisque plantis benignum præbet hospitium omnium parens & altrix, ad varios, vberes, nouos, prioribusque inuisos fructus producendos inexhausta propemodum feracitatis esse videtur. De his præterea certius scribere, exactiusque veritatem cognoscere poterimus: nam semper præ oculis habendi, earumque effectus considerandi datur facultas. Et si maiores nostri quamplurima inuenerint noua, vnde eorum inuentis alia superaddendo, multò plura, & multò feliciora producemus, & longè eos superabimus, quotidie arte, casu, Natura, & experientia noua suggerentibus. Vnam ab initio vitem, atque syluestrem fuisse scribit Diodorus, nunc solius Dionysii ope, à soli conditione, cœli inclinatione, cultorumque industria in tantas species digesta est, vt eius varietates enumerare insana mentis esse, nec operæ pretium duximus. Vnam dedit Natura pyrum, nunc tot authorum nomina nobilitauit, Decumana, Dolobelliana, & alia, à Decumio, & Dolobella. Idem de ficu existimandum Liijs, & Pompeianis, à Liiuo, & Pompeio. Malum cydonium in quot genera mutatum est, vt à Mario Mariana, à Manlio Manliana, ab Appio, Claudio, & Cestio, Appiana, Claudiana, & Cestiana, quorum varietates authorum æterna nomina reddidere? Quid de cerasis laureis Plinij tempore

pore

pore repertis? Quid de citrio? quod Theophrasti, & auorum Plutarchi tempore, & Plinij, vt Athenæus tradit, non mandebatur, quum acrius esset, mutatis eorum in dulces medullis à Palladio? Quid de nuciperfico, & amygdalopersico fructibus maiorum temporibus inuisis, qui nunc tantorum stupore, & iucunditate comeduntur? quid de garyophyllis floribus, cultus mangonio foliosis, & odoratis redditis, & alijs, quorum toto hoc opere sparsim meminimus? & nostra Neapolitana viridaria ijs scater, vt Hesperidam, Alcinoi, Semiramidis, ac pensiles Memphiticos hortos minimè inuisuros existimemus. Sed historiam examinemus paucis, & perspicuis.

Quomodo ex putrefactione, noua herba possint generari.

C A P. I.

VT ab initio consuetum ordinem asseruemus, quum dixerimus noua gigni posse animalia ex putrefactione, sic etiam & spontè nouas herbas oriri posse demonstrabimus. Maiores nostri procul omni dubio quamplures plantas ex terrarum, & aquarum misturis exortas esse senserunt, & peculiaris loca, peculiare herbas generare. Diximus ex Diogene ex aqua se putrefaciente, & misturam quandam cum terra capeffente, plantas nasci. Theophrastus imbres quosdam putredines, mutationesque humi facere, & plantas ex eis nutriri, augeri que posse: Sole feruefaciente, atque exiccante, & terra agitata semper illius loci familiaria producere. In Creta Insula quocunque loco terram mouerit quispiam, nisi feratur alia, cupressum gigni, protinusque emicare, & in semimadefactis segetibus si subnouentur, tribulum exurgere. Sic laser in Lybia exortum imbrè picoso quodam, crassoque compluto, & herbaceam naturam, quæ fuerit protinus emergere. Plinius